

مرگ یک کودک متعاقب اشتباهات دارو پزشکی

مطابق گزارش ارسالی به مرکز ADR ایران کودک ۴/۵ ماهه ای به علت ابتلاء به گاستروآنتریت توسط پزشک مربوطه ویزیت شد. در معاینه علائم دهیدراتاسیون نداشت و توکسیک نبود. جهت کودک ۲۵۰mg سفتریاکسون عضلانی، محلول ORS و قطره متوکلوپرامید تجویز گردید. روز بعد به علت بی قراری و ادامه گاستروآنتریت به پزشک دیگر مراجعه نمود. در این مراجعه جهت وی شربت کوتریموکسازول، پرومتازین، دی سیکلومین و آمپول های هیوسین و دگزامتازون (به ترتیب به میزان ۱/۲ و ۱/۳) به صورت عضلانی تجویز گردید. بعد از ظهر همان روز با مراجعه به پزشک اول، مجدداً ۲۵۰ mg سفتریاکسون عضلانی دریافت نمود. نیمه شب به علت بی قراری و گریه زیاد، کودک به بیمارستان منتقل توسط پزشک ویزیت شد. در معاینه دهیدراتاسیون نداشت، توصیه به ادامه دستورات دارویی گردید، بعلاوه آمپول دی سیکلومین به میزان ۱/۲ عضلانی جهت کودک تزریق گشت. گریه کودک قطع گردید ولی در مراجعه به منزل کودک قادر به خوردن شیر و ORS نبود و ناگهان دچار تاکیکاردی شدید و تنگی نفس شد که در راه مراجعه به پزشک سیانوز شدید به علائم او اضافه گردید و نهایتاً فوت شد.

اگرچه در بیمار فوق علت اصلی مرگ نامشخص بوده نیاز به بررسی های بیشتر دارد، آنچه بدیهی است خطاهای دارو پزشکی می باشد که از ابتدا تا انتها اتفاق افتاده است. لذا مرکز ADR به منظور پیشگیری از بروز چنین حوادثی توجه همکاران محترم را به نکات ذیل جلب می نماید:

۱. مصرف آنتی بیوتیک در درمان گاستروآنتریت بدون عارضه در دو روز اول اندیکاسیون ندارد.
۲. مصرف دگزامتازون در درمان گاستروآنتریت اندیکاسیون ندارد.
۳. مصرف دی سیکلومین به هر شکل (آمپول و شربت) در شیرخواران کمتر از ۶ ماه ممنوع می باشد و ایمنی مصرف دی سیکلومین در کودکان نیز ثابت نشده است.
۴. طبق هشدار سازمان غذا و داروی آمریکا مورخ آوریل ۲۰۰۶ و اطلاعیه شماره ۵۲ مرکز ADR ایران مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۰ مصرف پرومتازین به هر شکل در کودکان زیر ۲ سال ممنوع می باشد.
۵. متوکلوپرامید و آنتی کولینرژیک ها (هیوسین و دی سیکلومین) هر دو می توانند باعث ایجاد بی قراری (آژیتاسیون) در بیمار گردند، لذا در تجویز همزمان آنها تداخل دارویی باید مورد توجه قرار گیرد. هم چنین در تشخیص افتراقی علت آژیتاسیون نیز عارضه دارویی مطرح می گردد.
۶. دوز مصرف هیوسین بصورت عضلانی در کودکان ۶ میکروگرم به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن می باشد که هر ۶-۸ ساعت قابل تکرار است. از آنجایی که آمپول های هیوسین موجود در ایران ۲۰ mg/ml می باشد، در عمل امکان تهیه دوز مناسب کودکان با آمپول های موجود غیرممکن و با خطاهای بسیار همراه است. لذا مصرف هیوسین در کودکان توصیه نمی گردد.
۷. Medication Errors یا خطاهای دارو پزشکی را با معاینه و شرح حال مناسب از بیمار می توان کاهش داد.

References:

1. MicroMedex®2004
2. American Hospital Formulary Service (AHFS) Drug Information. 2005
3. www.medscape.com/druginfo
4. www.fda.gov/MedWatch/

از همکاران محترم تقاضا می گردد در صورت مشاهده هر گونه عارضه از داروی مذکور مراتب را از طریق ارسال فرم های زرد ویا با تماس تلفنی (۶۶۴۰۴۲۲۳) به مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها گزارش نمایند.